

NO M'ETIQUETIS

Agressions a les diversitats afectives i sexuals a les xarxes socials

Concurs SobrePantalles 2019

SP!

Contextualització de la temàtica:

Les persones han de ser valorades per totes i cadascuna de les seves qualitats, aptituds i actituds, independentment de la seva diversitat afectiva, sexual, expressió i identitat de gènere. Encasellar a les persones pel seu gènere o identitat sexual les despersonalitza i les invisibilitza; les estigmatitza, ja que les persones som més que el que genèricament ens considerem o de a qui estimem. Les persones ens definim per les nostres accions i actuacions, no per qui estimem o com estimem.

En la nostra societat, on cada vegada és més habitual qüestionar els estereotips "antics", hem d'eliminar les anomenades etiquetes. Home, dona, cega, sorda, grossa, prima, homosexual .... És impossible definir una persona només amb una paraula, perquè totes som complexes, diverses, perfectes. És molt important que comencem a veure les persones com un tot i no només com una part d'aquest tot, destacant sobre la resta qualitats que la majoria de les vegades són ofensives o limitadores de la persona.

Amb persones LGTBI (Lesbianes, gais, Transsexuals, bisexuals i intersexuals), aquesta necessitat és encara més evident: només quan siguem capaces d'abandonar els estereotips i els rols que ens marca el patriarcat, aconseguirem normalitzar la diversitat sexual i afectiva així com la identitat i expressió de gènere.

Aquestes etiquetes que es posen per classificar a les persones estigmatitzen i discriminen a les persones per la diferència. N'hi ha que creu que la discriminació no ha de considerar-se agressió. Això no obstant, estem parlant d'agressions subtils, invisibles per a moltes persones, que pot tenir unes conseqüències realment doloroses. Però considerar que agressions de baixa intensitat no deixa de banda el component violent, que es produeix diàriament, d'una manera incessant i la repercussió en la vida de la persona afectada pot ser terrible.

Una nova lectura d'aquestes etiquetes és la que hem de fer en l'entorn digital. Etiquetes que en el dia a dia són penalitzades quan són visibles, passen a tenir una altra importància quan s'utilitzen a les xarxes socials, jocs en línia, blocs... La facilitat d'etiquetar i estigmatitzar mitjançant un *like*, un comentari, una emoticona o un *hashtag* fan que el judici sigui molt més fàcil d'aplicar. La magnitud a la que poden arribar aquestes violències produeixen un efecte multiplicador que converteix una etiqueta 2.0 en una etiqueta present en el dia a dia de la persona.

La discriminació es pot fer de diverses formes: quan s'amenaça, s'insulta, es menysprea, s'intenta allunyar de la resta d'amigues o amics... amb això és l'autoestima la que es veu afectada, de manera que s'imposa la sensació de no servir per a res. Hi ha comportaments diaris que no són considerats violents, però que creen gran malestar i incomoditat a les persones, que els senten i, sobretot, per a qui els pateix. Els acudits de marietes, els comentaris sobre les persones que s'aparten dels models hegemònics de gènere, el judici sobre la foto que penjo a la meva xarxa social, els acudits sexistes, les burles, els comentaris amb contingut sexual, el bloqueig a alguna persona al meu perfil només per ser diferent, ... també són tipus de violència.

Així doncs, el concurs es centrarà en aquelles etiquetes que amb tanta facilitat es posen en l'entorn digital. El judici per una imatge penjada, una història compartida o una conversa capturada. Fer consciència de les dimensions a les que pot arribar un comentari fet a les xarxes socials i les implicacions que pot tenir en el dia a dia de la persona en són un dels objectius. L'altre, responsabilitzar de les afectacions que tenen les agressions produïdes arrel de fer pública una identitat sexual concreta a les xarxes socials.

Conceptes bàsics:

Gènere i sexualitats:

Identitat de gènere: Què ens sentim, és a dir, home, dona o una altra opció que no es correspon amb les anteriors.

Expressió de gènere: La nostra societat pren com a masculí un determinat estereotip, i per femení, un altre de diferent. Entre un i l'altre existeix una extensa varietat de possibilitats, com ara dones fortes amb "característiques masculines", homes molt delicats i sensibles, "amb ploma" (independentment de l'orientació sexual)...

Sexe biològic: Fins a la setena setmana de gestació no existeix una diferenciació, compartint un tubercle genital semblant. En la majoria dels casos es produeix un desenvolupament de vagina/úter o de penis/testicles. Això no obstant, algunes persones desenvolupen característiques d'un i de l'altre sexe biològic.

Orientació sexual: Qui ens agrada. En gran mesura, els nostres gustos estan dirigits per l'educació rebuda, la qual cosa ens encamina cap a l'heterosexualitat.

Sistema binari: La nostra societat està dividida en dos gèneres, homes i dones. El sexe femení va unit al gènere dona, i el masculí, al gènere home. Aquest sistema no preveu els cossos que no es corresponen amb aquesta divisió ni els cossos que assumeixen gèneres que aquesta societat ha assignat com a persones trans, gallimarsot, marietes...

Heteronorma: La nostra societat està basada en un model binari, que pressuposa únicament persones heterosexuales. En el nostre entorn, a més, només preveu persones de pell blanca, de classe mitjana i que formen part d'un model tradicionals de família. Imposa un model tradicional en què les relacions estan basades en el patriarcat, necessari per sostenir el sistema econòmic capitalista. Per contra, la nostra sexualitat i capacitat de relacionar-nos no es correspon amb aquest model tradicional.

Lesbiana: Dona que se sent emocionalment o físicament atreta per altres dones.

Gai: Home que se sent atret emocionalment o físicament per altres homes.

Transgènere: Persona que no està d'acord amb el gènere assignat quan va néixer, que rebutja el binarisme de gènere i no se sent identificada amb el gènere masculí ni femení. Per això habitualment no se sotmet a cirurgia per assignar-se a un gènere concret.

Transexual: Persona que no està d'acord amb el sexe amb el que va néixer. Per sentir-se a gust amb el seu cos necessita passar per processos quirúrgics, hormonals i psicològics, i reflectir en els documents oficials el canvi de sexe.

Transvestit-ida: Persona a la qual li agrada utilitzar roba que no es correspon amb el seu gènere segons les normes establertes. No és quelcom constant en la seva vida, i no té a veure amb la seva orientació sexual.

Bisexual: Persona que se sent atreta per dones i homes.

Intersexual: Persona que compta amb característiques genitals d'home i de dona. Els seus cromosomes no s'adeqüen al model binari XY o XX. Se l'ha anomenada «hermafrodita», si bé aquest terme té un cert sentit negatiu. En la majoria dels casos se li assigna un gènere determinat i per a això utilitza la cirurgia. Aquesta assignació acostuma a ser una font de problemes físics i psicològics, i en molts casos les persones intersexuales no estan d'acord amb el gènere assignat quan neix o a l'adolescència.

Gènere: Es tracta d'una construcció social. S'ha construït un model binari on classificar les persones, assignant a cadascuna un seguir de rols establerts abans de néixer.

Pantalles:

Tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC o Noves Tecnologies): Agrupen elements i tècniques utilitzades en el tractament i transmissió de la informació. Es fa referència a mòbils, videojocs, ordinadors, Internet, televisió, ràdio i premsa digital principalment.

Pantalles: tecnologies o aparells la funció dels quals seria entretenir i/o facilitar la comunicació de forma més visual. Per tant, ens estem referint a mòbils, videojocs, ordinadors i televisió.

Jocs electrònics: Programes informàtics d'entreteniment dissenyats per executar-se a ordinadors, mòbils, videojocs, etc.

Xat: Sistema de comunicació escrita a través de internet entre dues o més persones.

Xarxes socials: Estructures socials compostes per grups de persones connectades per un o varis tipus de relacions i que en aquest cas s'ubiquen a internet.

Blocs: Bitàcola online on l'autor o autors publiquen periòdicament articles o texts i que es mostren de manera cronològica.

Tipus d'agressió:**Exclusió i marginació social**

- Ignorar algú (passiva)
- No deixar-lo participar (activa)
- Discriminar
- *Cyberbullying* (assetjament escolar a través d'Internet que té origen, moltes vegades, en les xarxes socials i canals de comunicació)

Agressió verbal

- Insultar algú (directa)
- Parlar malament d'algú (indirecta)
- Posar malnoms (mixta)

Agressió física

- Amagar coses a algú
- Trencar-li o robar-li coses

Agressió física directa

- Copejar algú

Intimidació/xantatge/amenaça

- Amençar algú per fer-li por
- Amençar amb armes
- Obligar a fer coses
- *Grooming* (abús sexual a través d'Internet per part d'una persona adulta)
- Suplantar la identitat
- Griefing: Dins l'àmbit dels jocs electrònics per definir aquells usuaris que perjudiquen intencionada i sistemàticament a altres jugadors.

Assetjament sexual o abús sexual i/o assetjament sexista

- Assetjar o intimidar sexualment
- Abusar sexualment
- Intimidat, degradar, humiliar, ofendre, molestar algú de forma sexista
- *Sexting* continguts de caràcter sexual compartits mitjançant el mòbil)

SP!